

також послідовне зниження запліднювальної здатності цих спермодоз: 87,5% – 72,0% – 66,6% – 45,0% – 33,3% (відповідно).

Для розв'язання цієї проблеми було розроблено новий спосіб кріоконсервації сперми бугаїв з високими ступенями її розбавлення. В основу способу закладені такі технологічні елементи: використання дворазового розрідження за спеціальною схемою новим СГТЖЕ-середовищем, як основним кріоконсервантом, і додатковим коригуючим середовищем для створення сталих умов для спермійв.

Використання цих нових технологічних елементів кріоконсервації дає змогу заморожувати спермодози з низькою концентрацією (5-7 млн) рухливих спермійв без зниження її якості, а за показниками виживаності перевищувати контроль (15 млн) більш як на 50%. Запліднювальна здатність такої сперми також не мала статистично значимої різниці порівняно з контролем.

Таким чином, використання кормової добавки «БАҚДЕП» і нового способу кріоконсервації спермодоз дає змогу збільшити вихід спермопродукції від бугая-плідника в 2,5-2,75 раза при збереженні її високої запліднювальної здатності.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.22/28.082.13

Ю.В. ВДОВИЧЕНКО

СЕЛЕКЦІЙНО-ПЛЕМІННА РОБОТА НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ СТВОРЕННЯ ПІВДЕННОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ

Багаторічні дослідження показали, що жодна імпортна порода не може реалізувати свої потенційні можливості в екстремальних умовах годівлі й утримання у степовій зоні України.

Тому великого значення набуває проблема створення шляхом схрещування і гібридизації нових високопродуктивних м'ясних порід, ліній тварин, стійких до різного роду захворювань, з високою резистентністю і пристосованістю до умов Півдня.

Для створення південної м'ясної породи використовується у схрещуванні та гібридизації з червоною степовою худобою кра-

© Ю.В. Вдовиченко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 – 32

щий світовий генетичний фонд порід: герфорд, шароле, санта-гертруда, українська м'ясна, кубинський зебу.

У південній м'ясній породі створюється 3 внутріпородних типи: таврійський, причорноморський і кримський.

Таврійський тип створюється (під керівництвом П.М. Буйної) з використанням зебувидного генотипу в агрофірмі «Асканія-Нова», КСП «Каланчацьке» Херсонської, ДГ «Токмацьке» і «Южне» Запорізької областей. Формується бажаний тип тварин, який характеризується високою енергією росту, підвищеною резистентністю і високою конверсією корму. Селекційно-племінна робота проводиться зі спорідненими групами плідників Ідеала 113, Саніла 8 та Чека 3.

Причорноморський тип створюється в КСП «Зеленогірське», КСП «Прикордонник» та агрофірмі ім. Татарбунарського повстання Одеської області. Селекційно-племінна робота в типі проводиться із створюваними лініями Асканійця 9150, Комета 8772 та Грозного 207 з підвищеною часткою крові шароле. Тварини характеризуються доброю пристосованістю до пасовищного утримання і непоганими м'ясними якостями.

В КСП «Прикордонник» Кілійського району на одному з островів у Дунайському гирлі (3000 га) в 1997 р. було завезено близько 90 телиць і корів південної породи. Майже всі телиці розтелилися без ускладнень та сторонньої допомоги і зберегли телят, добре перезимували. А за літній період телята на підсисі мали середньодобовий приріст понад 1000 г без підгодування.

Кримський заводський тип створюється (робота виконувалася з В.М. Мушкарьовим) в агрофірмах «Росія» та «Дружба народів» Автономної Республіки Крим. Тварини відзначаються довгорослістю, високою енергією росту і добрими м'ясними якостями.

Селекційна робота з породою проводиться на поголів'ї близько 4000 голів, у тому числі 1500 корів. Жива маса повновікових корів становить 500-600 кг, маса бугайців у 18-місячному віці — 550-600 кг, забійний вихід — 60-62%.

Таким чином, тварини створеної південної породи вдало поєднали особливості молочної червоної степової худоби, м'ясних порід і зебу для розведення в екстремальних умовах посушливого Степу. На заключному етапі селекційну роботу необхідно спрямувати на консолідацію і закріплення цих ознак згідно з розробленою програмою.

Інститут розведення і генетики тварин УААН